

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΗΝΕΣ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Εκτίμη συνδρομή προπλ. φρ. δ. Διὰ τὸ ἐξιστ. 5,50 μετὰ τοῦ Παραρτήρου.

ΕΤΟΣ ΙΔ'.—Εκ Ἀθηνῶν τῇ 1 Νομβρίου 1892.—Ἀριθ. 11.

ΥΓΙΕΙΝΑ

ΣΤΑΧΥΛΟΓΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΖΩΩΝ, ΚΑΙ ΕΞ ΑΛΛΩΝ ΣΟΦΩΝ.

Περὶ νηπίων.

Πάντες γεννώμενοι ἄτριχοι εἶνε καὶ κατὰ τι ψυχρότερον τῆς
θερμοκρασίας τῆς μητρός. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄτριχος γεννᾶται, ἅρα
τὸ νεογνὸν εἶνε ψυχρότερον τῆς μητρός. Διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα
ἔφα, ὡς καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀνάγκην ἔχουσιν ἡμεῖς τῇ γεννῇσει περι-
θάλπειν.

Τὸ νήπιον ἐξελθὼν τῆς μητρός ὑπάρχει κεκαλυμμένον ἐκ
τοῦ ἁμνίου, τὸ ὅποτον χρησιμεύει ὡς περιάλυμμα. Τὸ πρῶτον
λατὸν τοῦ νηπίου ἔνδυμα εἶνε τὸ ἁμνιον, τὸ ὅποτον, ἅμα δεθῇ
καὶ κοπῇ ὁ ὀμφαλὸς, ἀφαιρεῖται διὰ πλύσεως ἐκ χλιαροῦ ὕδα-
τος, ἢ διὰ χλιαροῦ λουτροῦ, διότι εἶνε εὐδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ.
Εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο, εἰν τὸ νεογνὸν ἡμεῖς ἐκδύνατον, προστίθεται
ὀλίγος οἶνος ὡς τονικός. Εἰς τινὰ ἔθνη ἐμβάπτουσι τὸ νεογνὸν
ἐν ψυχρῷ ὕδατι. Περὶ ἡμῶν τοῦτο εἶνε ἐπισημνός· ἐν ἡμῶν ἐμβά-
πτουσι τὸ νεογνὸν ἐν ὁρῇ ἁπλῇ. Τοῦτο εἶνε ἐπιβλαβές, διότι

1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1892

ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος. Ἐν Ἰταλίᾳ ἵνα καταστήσῃσι μικροσώμους τοὺς κύνας ἐμβλαπτίζουσι τούτους συνεχῶς ἐν οἴνοπνεύματι.

Τὰ σπάργανα τοῦ νηπίου πρέπει νὰ ᾖσι καθαρά· ὅθεν νὰ πλύνωνται καλῶς. Νὰ μὴ ἔχωσιν ὑγρασίαν· διὰ τοῦτο ἂν ἀπλώνωνται ἐν ὑπαίθρῳ ἵνα στεγνώσωσι πρέπει τὸ ἐσπέραις πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου νὰ μαζεύωνται· διότι τότε ἡ ἀτμοσφαῖρα ἔχει ὑγρασίαν καὶ τὰ σπάργανα ἀπορροφοῦσι ταύτην. Ἡ ὑγρασία τῶν σπαργάνων παράγει στρόφους (κυψήματα) εἰς τὸ νήπιον, τὸ ὁποῖον ἀνησυχεῖ καὶ ἐνίοτε νοσεῖ.

Τοῦ νεογνοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ νηπίου ἡ κεφαλὴ πρέπει νὰ κητάται κατὰ τι ἀνυψωμένη, διότι ὑπάρχει τάσις πρὸς συμφορήσεις αἱματος εἰς τὴν κεφαλὴν.

Τὸ φάσκιωμα, ὑπερπαρ' ἡμῖν ἐπικρατεῖ ἐξ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς, εἶνε ὠφέλιμον, ὅταν γίνηται μετρίως· διότι διατηρεῖ εἰς εὐθεϊαν κατὰστασιν τὸ σῶμα καὶ ἰδίως τὴν σπονδυλικὴν στήλην. Παρέχει εὐκολίαν πρὸς τὴν διαχείρησιν τοῦ νηπίου παρὰ τε τῆς μητρὸς καὶ τῆς τροφῆς. Παρὰ πολλῶν ὅμως θεωρεῖται ὡς ἐπιβλαβές, διότι ὡς λέγουσιν, ἀνθίσταται εἰς τὴν φυσικὴν διαμόρφωσιν τοῦ σώματος, τὰ δὲ περιττώματα μένοντα προσενοῦσι βλάβην· ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ φάσκιωμα καθαρίζονται.

Ἐνίοτε τὰ νεογνὰ προσβάλλονται ὑπὸ σπασμῶν, οἵτινες ἄλλως καλοῦνται **ακλαμψία**. Προσβάλλονται συνήθως τὰ μᾶλλον εὐτραφέστερα, τὰ ὁποῖα τρώγουσι γάλα περισσότερον τοῦ δέοντος, ἢ εἶνε πολὺ παχέα, ἢ ἡ θηλαζούσα εἶνε εὐτραφής. Αἱ τοιαῦται δὲν πρέπει νὰ πίνωσι μαῦρον οἶνον· διότι οὗτος εἶνε βλαβερώτερος τοῦ λευκοῦ· ὡσαύτως ἐπιβλαβής ἐστὶ καὶ ὁ μὴ ὕδαρής οἶνος, καὶ τὰ φυσώδη φεγγητά, ἐξ ὧν ἀέρια εἰς τὰ ἔντεα παράγονται. Τὰ ἀέρια ταῦτα γίνονται περισσότερα κατὰ τὰς πανσελήνους, καθ' ἃς τὴν νύκτα ὑποφέρουσι περισσότερον ἐκ πόνων τῆς κοιλίας. (ιστ. ζ. VII). Τὰ πλείστα τούτων, ἐὰν ὡς δυσκοιλία ἀπουνήσκουσι ἐντὸς ἐβδομάδος.

Ἐὰν τὸ ὕστερον πόνος μετὰ τοῦ νεογνοῦ, δένεται ὁ ὀμφαλὸς διὰ νήματος μαλλίνου καὶ ἀποκόπτεται ὁ λῶρος ἀνωθεν. Ὅπου δὲ δευρὶ συμφύεται καὶ τὸ ἀνωθεν ἀποπίπτει. Ἐὰν τὸ νήμα λυθῇ, χύνεται τὸ αἷμα καὶ τὸ νεογνὸν ἀποθνήσκει.

Ἐὰν τὸ ὕστερον μείνῃ ἐντὸς τῆς μήτρας, καὶ τότε δένεται ὁ ὀμφαλὸς καὶ κόπτεται ὁ λῶρος.

Πολλάκις τὸ τεχθὲν φαίνεται τεθνηκός, ὅταν μάλιστα ἦν

ἀσθενὲς· διότι τὸ αἷμα πρὶν ἀποδεῖθαι ὁ ὀμφαλὸς ἐξέρχεται ἐκ τῶν ἐντῶν τοῦ νεογνοῦ εἰς τὰ ἔξω διὰ τοῦ λῶρου, καὶ ἐκ τούτου ἀντρίβει εἰς τοῦτο λυποθυμία. Αἱ δὲ ἐπιδείξιναι μαζαὶ πρὶν κόψει τὸν λῶρον, ἀποθλίβουσι τοῦτον διὰ τῶν δακτύλων ἵνα εἰσέλθῃ τὸ αἷμα διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ πρὸς ἔσω. Οὕτως εἰσερχομένου τοῦ αἵματος, ἀναδίδῃ τὸ νεογνόν.

Ὅταν ὁ λῶρος ἀποκοπῇ, πρέπει νὰ τίθεται ἐπὶ τῆς ἀριστερῆς χώρας τῆς κοιλίας καὶ οὐχὶ ἐπὶ τὰ δεξιὰ ἵνα μὴ πιέζηται τὸ ἥπαρ. (ἀκολουθεῖ)

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΘ' ΗΛΙΚΙΑΝ

Ἀπὸ γινήσεως μέχρι τέλους τοῦ πρώτου ἔτους αὐξεται τὸ ἰστένημα κατὰ 20 ἑκατοστὰ μέτρου.

Ἀπὸ 1	ἔτους μέχρι	2	ἔτων	3	ἑκατ. μ.
Ἀπὸ 2	ἔτων μέχρι	8	ἔτων	15	ἑκατ. μ.
Ἀπὸ 8	ἔτων	14	"	30	" "
Ἀπὸ 14	"	16	"	5	" "
Ἀπὸ 16	"	17	"	4	" "

Κατόπιν γίνεται μικρότερα ἡ αὐξήσις μέχρι τοῦ 20 ἔτους.

Κατὰ τὴν ἡλικίαν 3 $\frac{1}{2}$ ἔτων τὸ σῶμα ἔχει τὸ ἥμισυ τοῦ ἰστένηματος τῆς ὀρίμου ἡλικίας.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ τῶν ἐλκωμένων χειρμέθλων. (χιονίστρων)

Τὸ χειμέθλον, ἐὰν ἐγκλίρως μὴ διαλυθῇ, ἐξελκεύεται, διότι τὸ συσσωρευθὲν καὶ πεπηγὸς αἷμα πορεύεται καὶ παράγει ἔλκος (πληγὴ) διατηρεῖται δὲ συνέμα καὶ ἡ πύλνωσις τοῦ αἵματος· τὰ ἔλκη ταῦτα κατ' ἀρχὰς πονοῦν πολὺ, παλαιούμενα πονοῦν ὀλιγότερον, ἀλλ' ἡ πληγὴ βραδέως θεραπεύεται, καὶ καθίσταται ἐνίοτε μικροβής. Τί λοιπὸν ποιητέον; Τὸ κυριώτερον ὅπερ ταράττει τὴν πάσχοντα εἰσὶν αἱ πόνοι. Ἀπομένει λοιπὸν τὰ κατὰ πρόνοιαν

οἱ πόνοι. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρῶ τὰς ἐξῆς σκευασίας, ὧν αἱ μὲν ὠφέλουσι πολὺ, αἱ δὲ ὀλίγον κατὰ τὴν σωματικὴν διάθεσιν.

Κήρωτή καταπραϋντική.

Α. Σαλσάμου Περοῦ	δρ.	3
Ὁξυκοῦ μολύβδου	"	1
Ἐκχυλίσματος κωνείου	"	3
Λαουδάνου Σίδεναμ	"	$\frac{1}{4}$
Ἀλοιφῆς κηρωτῆς	"	8

Μίξον καὶ ἐπίθες διὰ ξαντοῦ ἐπὶ τῆς πληγῆς πρωὶ καὶ ἑσπέρας.

Ἀλοιφή διαλυτική.

Α. Ἐκχυλίσμα μολύβδου	δρ.	$\frac{1}{2}$
Ἴλαιον λίνου	"	3
Ἰουσκιάμου	"	1
Ἀλοιφή ἀλθέας	"	$\frac{1}{4}$

Μίξον, χρῶ ὡς τὴν προηγουμένην, ἐπαλείφον καὶ τὰ ἐξοδημένα μέρη.

Ἐὰν οἱ πόνοι ὧσιν ἀνυπόφοροι, ἐνσταξον ἐπὶ τοῦ ἔλκους στάγματά τινα λαουδάνου τοῦ Σίδεναμ.

Ὅταν οἱ πόνοι μετριασθῶσι, ἐξακολουθεῖ τὰ ρηθέντα θεραπευτικά. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι σκευασίαι πρὸς τοῦτο, ὧν αἱ κυριώτεραί εἰσιν.

Α. Ἴλαιον κοινὸν καθαρὸν	δρ.	6
Κηροῦ λευκοῦ	"	4
Ἀνθρακικοῦ μολύβδου (στουπέται)	"	2
Λιθαργύρου	"	1

Ἀνάμιξον πάντα διὰ μετρίου πυρός, καὶ ἀφοῦ ἡ ἀλοιφή ψυχρανθῇ, πρόσθες βάλασμον Περοῦ

Στύρακος

Ἐπίθες ἐπὶ τοῦ ἔλκους πρωὶ καὶ ἑσπέρας διὰ ξαντοῦ.

Ἄ λ λ ο.

Α. Ἴλαιον κοινόν	δρ.	8
κηροῦ λευκοῦ	"	2
σανδαλίου ἐρυθροῦ κύνεως	"	$\frac{1}{2}$
τερεβινθίνης	"	4
καφουράς	κόκκ.	4

Μ. διὰ πυρός, καὶ χρῶ ὡς τὸ προηγουμένον.

Ἄ λ λ ο.

Α. Ἴλαιον τερεβινθίνης	δρ.	1
θειϊκοῦ ὀξέος	σταγμ.	15
ἐλαίου κοινοῦ	δρ.	3
μ.		

Ὁρελεῖ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν χειμέθλων, ἐπαλειφόμενον πρωὶ καὶ ἑσπέρας.

Τὸ κυλλόδιον

Διὰ χρωστήρος (πινέλου) ἐπάλειψον τὰ χεῖμεθλα δις τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ πόνοι καὶ ὁ κνισμὸς κατευνάζονται.

Χεῖμεθλα σκληρὰ ἀνόδυνα

Ἐνίοτε διαρκοῦσιν ἐξοιδημένα, σκληρὰ, ἀνευ πόνων. Θεραπεύονται διὰ διαλυτικῶν φαρμάκων.

Ἐπέχρισμα τοῦ Ἡριχάρδου

Λάβε: βαλσάμου περοῦ	δρ.	1
οἶνοπνεύματος	"	1
ὕδροχλωρικοῦ ὀξέος	"	$\frac{1}{2}$
βάμματος βενζούνης	"	$\frac{1}{4}$

μίξον καὶ ἐπάλειψε τὸ πάσχον μέρος.

Ἄλλο Ἐπέχρισμα.

Λάβε: βάμματος κανέλλας	δρ.	1
νιτρικοῦ ὀξέος	"	1

μίξον, καὶ ἐπάλειψε διὰ πτεροῦ.

Ἐπέχρισμα ἰωδούχον

Λάβε: οἶνοπνεύματος	δρ.	10
οἶνου κίνας	"	10
ἰωδούχου ποτάσης	"	1
λαουδάμου σίδεναμ.	"	1

μίξον, καὶ ἐπάλειψε δις τῆς ἡμέρας.

Εκδόλλα

Λάβε: ψαρόκυλλα: δρ. 4
 διαλύσον ἐντός ἱκανοῦ ποσοῦ ὕδατος θερμοῦ, καὶ ἐπιλίψον
 τὰ χεῖμεθλα. καὶ ἐπιθετον μελανόν χόρτην ἐμβεβαμμένον ἐκ τῆς
 αὐτῆς κύλλας.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

(συνέχ. προηγ.)

Ναρδικὴ κενὴν (valerianate de quinine).

Τὸ ἄλλας τῆτο παρατηρήθη ὅτι δὲν ἐπιφέρει οὐδεμίαν τα-
 ραχὴν εἰς τὸ νευρικὸν σύστημα, οὔτε κόπωσιν, οὔτε καρδιακὴν
 κλπ. ἐν ἐνὶ λόγῳ οὐδὲν τῶν ὅσων ἡ θεικὴ κινίνη ἐπιφέρει· ἐνε-
 γεῖ ὅμως ἐπίσης ὡς καὶ οὗτη· διὸ πολλοὶ τῶν ἱατρῶν ἰδωκαν
 προτιμῆσιν εἰς τὴν ναρδικὴν κινίνην· ἀλλὰ εἰσέτι ἡ τοιαύτη
 ἐνέργεια δὲν εἶναι ἐντελὴς παραδεδεγμένη παρ' ὅλων τῶν ἐπι-
 στήμων. Κατασκευάζεται δὲ οὕτω:

Ἰόντες διάλυσιν τοῦ ναρδικοῦ ὀξέος (acidum valeria-
 nicum) εἰς ἀποσταλαγμένον ὕδωρ ψυχρὸν, κορεννόμενον ταύτην
 δι' ἄλλης διαλύσεως πεποικνωμένης κινίνης εἰς ἀλκόολον 38°. Τῇ
 δὲ ὅλῃ ἐκθέτομεν εἰς αὐτόμακτον ἐξάτμισιν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ.

Καταπύεα ναρδικῆς κενίνης

Α. ναρδικῆς κινίνης κόκ. 40
 ἐκχυλίσματος ἀρκεύθου (juniperis) ὅσον ἀρκεί
 πρὸς καταπύεα 20. Λάμβανε ἀνὰ 2 μέχρι 5 καὶ ἡμέραν
 κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν καὶ 5 μέχρι 10 κατὰ τῶν
 διαλειπουσῶν νευραλγιῶν.

Καλύσμα τῆς ναρδικῆς κενίνης

Α. ναρδικῆς κινίνης κόκ. 10
 ὕδατος δρ. 100
 μ. κ. τέχνη.

Γαλακτικὴ κενὴν

Γινέσθαι τὸ ἄλλας τοῦτο τῆς κινίνης ὡς τὸ προτιμώ-
 τερον παντὸς ἄλλου· διότι ἀποσυντίθεται εὐκολώτερον ἐν τῇ στο-
 νῇ.

μᾶλλον καὶ εἶναι εὐδιάλυτον· εἶναι μάλιστα πολὺ πιθανὸν ὅτι εἰς
 τὴν οἰκονομίαν τοῦ σώματος πᾶν ἄλλας κινίνης μεταβάλλεται
 εἰς γαλακτικὴν, ὡς ὁ σίδηρος. Καίτοι ὁ σίδηρος εἰς τὴν οἰ-
 κονομίαν μεταβάλλεται εἰς γαλακτικὸν σίδηρον, ἀπεδείχθη
 ὅμως ὅτι καὶ ἂν δοθῇ εἰς γαλακτικὸν σίδηρον, δὲν ἐνεργεῖ
 περισσότερον· ἂν λοιπὸν τοῦτο ἀναφέρωμεν καὶ εἰς τὰ ἄλλα
 τῆς κινίνης, ἔσεται ἀδιάφορος ἡ σκευασία τῆς γαλακτικῆς κινί-
 νης· οὐ μὴν ἀλλὰ εἰσέτι δέεται καὶ τοῦτο πολλῆς πείρας.

Κατασκευάζεται οὕτω. Κόρεσον ποσὸν τι γαλακτικοῦ ὀξέος
 διὰ τῆς κινίνης, καὶ ἐκθέσον τὴν διάλυσιν εἰς αὐτόμακτον ἐξάτ-
 μισιν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ· μετὰ τινὰς ὥρας σχηματίζονται κρύ-
 σταλλα γαλακτικῆς κινίνης, τὰ ὅποια εἰσὶν ὅμοια μὲν τοῖς κρύ-
 σταλλοῖς θεικῆς κινίνης, πλατύτερα δὲ κατὰ τι. Ἡ γαλακτικὴ
 κινίνη κρυσταλλοῦται δυσκολώτερον τῆς θεικῆς καὶ τῆς ναρδι-
 κῆς κινίνης· εἶναι δὲ μᾶλλον εὐδιάλυτοτέρα.

Καταπύεα γαλακτικῆς κενίνης

Α. γαλακτικῆς κινίνης κόκ. 40
 ἐκχυλίσματος ἀρκεύθου ὁ ὅς.
 Δόσις 2 μέχρι 6 καὶ ἡμέραν κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν.

Πόσις γαλακτικῆς κενίνης

Α. γαλακτικῆς κινίνης κόκ. 10
 ὕδατος ἡδισμοῦ δρ. 25
 ὕδατος κοινοῦ οὐγ. 3
 σιραπιοῦ ἀπλοῦ ὁ
 μ. κ. τ.

Εἰς τρεῖς δόσεις κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν.

Περσάπειον γαλακτικῆς κενίνης

Α. γαλακτικῆς κινίνης κόκ. 20
 ὕδατος δραμ. 8
 μέζον πρὸς διάλυσιν
 πρόσθεσις ζαχαρέως δραμ. 16
 μ. κ. τ.

Δόσις κατὰ κωταλίας κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν τῶν
 νηπίων.

Θειοτρυγική κινίνη υγρά.

(Sulfo-tartarate de quinine liquide).

Τὸ ἕλκος τοῦτο θεωρεῖται σύνθετον ἐκ θειικοῦ ὀξέος, ἐκ τρυγικοῦ ὀξέος καὶ ἐκ τῆς βάσεως κινίνης· κατασκευάζεται εἰς ὑγρὸν καταστάσιν. Κατασκευάζεται δι' οὕτως.

Α. Θειϊκῆς κινίνης	δραμ.	5 $\frac{1}{2}$
τρυγικοῦ ὀξέος	"	5
ὕδατος ἀπεσταλαγμένου	"	16
διάλυσον κ. τ.		

Δόσις. Ἀνὰ σταγόναν 20 μέχρι 80 καθ' ἡμέραν, κατὰ τὴν διαλαϊπόντων ἀτάκτων πυρετῶν.

Χλωρυδραργυρική κινίνη Διχλωροῦχος

(Chlorure double mercurico-quinine).

Τὸ νέον τοῦτο ἕλκος τὸ ἐμεταχειρίσθησαν τινὲς μετὰ ἐπιτυχίας πρὸς Θεραπείαν τοῦ ἐσθιομένου ἔρπητος κατ' ἐπιφανίαν (Lupus superficiali)· μένει δὲ νῦν ἐπιβεβαιωθῇ τοῦτο καὶ παρὰ πλείστον ἰατρῶν. Κατασκευάζεται οὕτω.

Διάλυσον χωριστὰ εἰς ὅσον οἶόν τε ὀλιγώτερον ὕδωρ διχλωροῦχον ὑδράργυρον (bichlorure de mercure) μέρος 1. καὶ χλωρυδρονική κινίνη (chlornhydrate de quinine) μέρος 3. Τοῦτον γινόμενον, ἔνωσον τὰς δύο διαλύσεις, καὶ ἄφες τὸ ὅλον εἰς ἡμέραν μετὰ τινα καιρὸν σχηματίζονται βελονοειδῆ κρυστάλλα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἑλάτος.

Ἡ πρὸς ἐσωτερικὴν χρῆσινσκευασία τῆς ὕλης ταύτης γίνεται οὕτω.

Α. Χλωρυδραργυρική κινίνη	κόκ.	2
κόνιως οπίου	"	2
ποίησον κ. τ. καταπότιον 60.		

Δόσις. Εἶνε προτιμώτερον ν' ἀρχίῃ τις ἀπὸ μικρότερον ἀριθμὸν ἀνὰ ἓν πρωὶ καὶ ἑσπέρας· διότι ἐπιφέρει ταχέως τὸν πυρετὸν· ὁ ὅποιος ἔτι συμβῇ, διακόπτεται ἡ χρῆσις καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνεται. Εἶνε ἐπικίνδυνον τὸ φάρμακον τοῦτο.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ**Περὶ μηνός. (συνέχεια προηγ. φυλ.)**

Ὁ πρῶτος μὴν ὑπῆρξεν ὁ χρόνος τῆς Σελήνης ἀπὸ μιᾶς μέχρι ἄλλης νομηνίας. Μὴν ἐκλήθη ὁ χρόνος οὗτος ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ὄνυχος, ὅπερ παρέχει ἡ σελήνη κατὰ τὴν δευτέραν ἢ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἐμφανίσεώς της.

Ὁ μὴν οὗτος διηρεῖτο εἰς 4 ἔσα μέρη κατὰ τὰς 4 φάσεις αὐτῆς ἀνὰ 7 ἡμέρας, καὶ ἕκαστον τούτων ἐκλήθη ἐβδομάς, τῆς ἰσίας ἐκάστη ἡμέρα, ὡς προερέθη, εἶχεν ὄνομα ἐνὸς ἐκ τῶν 7 στοιχείων. Οἱ ἑβραῖοι εἶχον τοὺς σεληνιακοὺς μῆνας καὶ ἐκάλουν τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος πρώτην ἢ μίαν τῶν σαββάτων, τὴν δευτέραν, δευτέραν σαββάτιον, τὴν τρίτην, τρίτην σαββάτιον κλπ.

Περὶ ἐνιαυτοῦ.

Ὁ ἐνιαυτὸς καλεῖται καὶ ἔτις ἡ χρόνος καὶ παινητικὸς λοκάθας (Ὁμ. Ὀδ.). Τὸν ἐνιαυτὸν ἀπετέλει ἡ φαινομένη περίοδος τοῦ Ἥλιου ἀπὸ ἐνὸς σημείου τοῦ ὀρίζοντος μέχρις οὗ ὡς ἐπανεέλθῃ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον. Φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε πολὺ ἀκριβοτέρα ἡ γνώσις τοῦ ἔτους· διότι ὁ Πλούταρχος ὡς καὶ ὁ Στράβων λέγει (Γ'. ε.) ὅτι οἱ Ἰσπανοὶ διετήρουν νόμους πρὸ 6.000 ἐτῶν ἕκαστον δὲ ἔτος ἦτο ἡλιακόν.

Κατὰ τινες οἱ Αἰγύπτιοι πρὶν εἰσεῖναι τὸν ἡλιακὸν ἐνιαυτὸν, ἔχον τὸν ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνὸς μηνός, δύο, τριῶν, τεσσάρων καὶ πέντε μηνῶν ἐνιαυτοὺς (Πλούταρχ. Νομάς. Διόδωρ. Α'). Τοιαῦτα ἔτη ἔχον ἀρχαιότατα καὶ οἱ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ Κινέζοι.

Κατὰ τὸν Διόδωρον Β', οἱ ἀστρονόμοι Βαβυλώνιοι ἐπὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἶχον ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις πρὸ 43.000 ἐτῶν. Κατὰ δὲ τὸν Ἐπιγέννην πρὸ 720.000 ἐτῶν.

Οἱ Βαβυλώνιοι ἀστρονόμοι τὸ 747 π. Χ. ἔθεντο νεοφανείας ἐκ 12 μηνῶν, ὧν ἕκαστος εἶχε 30 ἡμέρας τῇ προσθήκῃ καὶ 3 ἡμερῶν ἐμβολίων εἰς τὸ ἔτος τοῦτο, ὅπερ συνίστατο ἐκ 365 ἡμερῶν ἤρχιζε δὲ τὸ ἔτος ἀπὸ τῆς 14 76ρίου.

Τὸ ἔτος τοῦτο εἶχον παραδεχθῇ καὶ οἱ Πέρσαι, τὸ ὅποτον μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου εἰσήγαγον παρ' αὐτῇ. Ἡ

τοιζότη χρονολογία κατηργήθη κατόπιν παρὰ τῶν Ρωμαίων ἐπὶ Αἰγυπτίου. Παρὰ δὲ τῶν Ὀθωμανῶν κατηργήθη ἡ παρὰ τοῖς Χалδικαίοις χρονολογία τὸ 650 μ. Χ. Ὡσαύτως παρὰ τοῖς Πέρσιν κατηργήθη ὑπὸ τῶν Σελευκιδῶν ἀλλὰ κατὰ τὸ 630 μ. Χ. πάλιν ἀνικατεστήθη.

Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον Β'. Πρῶτοι οἱ Αἰγύπτιοι ἐξέδον τὴν Ἡλιακὴν ἐνιαυτόν. 2887 ἔτη π. Χ., τὸν ὅποιον διήρσαν εἰς 12 μῆνας τρικκονθημέρους, προσθέτοντες κατὰ πᾶν ἔτος 5 ἡμέρας. Εἰς ἑκάστην δὲ μῆνα ἔδωκαν ἴδιον ὄνομα ἐνὸς Θεοῦ, καὶ οὕτως κατὰ πᾶν τρίτον ἔτος εἶχαν καὶ 13 μῆνα ἐμβόλιμον.

Ὁ Δαέριος λέγει ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἠρῶμον ἀπὸ Ἡραίου μέχρις Ἀλεξάνδρου 48,863 ἔτη, ἀδηλόν ἐστι ἂν τὰ ἔτη ταῦτα ἦσαν Ἡλιακὰ ἢ τῶν μηνῶν ἔτη.

Οἱ Αἰγύπτιοι εἶχαν τὸ Ἡλιακὸν ἔτος κατ' ἀρχὰς ἀεὶ. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα παρατηρήσαντες ὅτι ἡ πλημμύρα τοῦ Νείλου κατὰ τὴν θεινὴν τροπὴν τοῦ Ἡλίου κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος ἐβράδυνε μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν καὶ ὁ ἀστὴρ Σείριος ἐφάνητο ὀλίγον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου ὥρισαν τὸ ἔτος τοῦτο ἐκ 360 ἡμερῶν καὶ ὀνομάζετο παρὰ τῶν μεταγενεστέρων ἔτος **Ἀλεξανδρινόν**.

Οἱ Θηβαῖοι τῆς Αἰγύπτου κατὰ τὸν Διόδωρον α' εἶχαν τὸ Ἡλιακὸν ἔτος συνιστάμενον ἐκ 12 μηνῶν καὶ κατὰ πᾶν ἔτος προσέθετον 5 $\frac{1}{4}$ ἡμέρας ὅπου ἐμβολίμον. Ὅθεν ἦτον ἐκ 365 $\frac{1}{4}$ ἡμερῶν.

Ὁ Μωϋσῆς τὸ ἔτος ὑπελόγιζεν ἐκ 12 μηνῶν.

Ἐν Μέρσαις τὸ Ἡλιακὸν ἔτος εἰσῆχθη πρὸ 3,209 π. Χ. ἔτι παρὰ τοῦ Ἀγρηνοχίδ. Ἀπετελεῖτο ἐξ ἡμερῶν 365, ἀλλὰ κατὰ 120 ἔτη προσετιθετο μία ἔτι ἡμέρα.

Οἱ Ἰνδοὶ τὸ 3,101 π. Χ. εἶδον ὅτι τὸ Ἡλιακὸν ἔτος ἀπετελεῖτο ἐκ 365 ἡμερῶν 5 ὥρ. 31' καὶ 15". Οἱ δὲ Βουγμάνι Ἰνδοὶ ὑπελόγιζον τὸ ἔτος ἐκ 365 ἡμερῶν 6 ὥρων 12' καὶ 30".

Τὸ Ἡλιακὸν ἔτος εἰσῆχθη εἰς τοὺς Βαβυλωνίους τὸ 2,473 π. Χ. παρὰ τοῦ Νεβρώδ. Κατὰ δὲ τοὺς ἐβδωμήκοντα 3,000 π. Χ.

Ἀλλὰ ἔθνη τὸν ἐνιαυτὸν ὑπελόγιζον ἐκ 12 μηνῶν σεληνιακῶν, τοιοῦτον εἶχον οἱ Ἑβραῖοι κατ' ἀρχάς. Ἐκαστὸν μῆνα ὀνομάζον ἀριθμητικῶς 1, 2, 3, 4, 5, κλπ. Ἀλλὰ μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλώνης παρελθόν τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν τῶν Χалδικίων καὶ τῶν Περσῶν καὶ παρεδόχθησαν τὸν Ἡλιακὸν ἐνιαυτόν. ἵνα συμπληρώσῃ τὰς περισσοτέρας ἡμέρας αὐτοῦ, ὥς τὸν σεληνιακόν, εἰς ἑκάστην τρίτον ἔτος προσέθετον καὶ δέκτον τρίτον

μῆνα. Τὸ νέον ἔτος ἤρχιζον ἀπὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ἢ ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Κατόπιν ἤρχιζον ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλώνης· εἴτα ἀφ' ἧς οἱ Μακαβαῖοι ἠλευθέρωσαν αὐτούς, καὶ ἔπειτα ἀπὸ τοῦ ἔτους Σιλευκιδῶν. Κατὰ δὲ τὸν ΙΑ' αἰῶνα μ. Χ. ἤρξαντο τὴν χρονολογίαν αὐτῶν ἀπὸ Ἀδάμ. ἀρχομένου τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς νουμηνίας τοῦ μηνὸς τοῦ Αἰθανεῖρ (τοῦ 7θρίου μηνός).

Οἱ **Μωαμεθανοὶ** διατηροῦσι τὸ σεληνιακὸν ἔτος τῶν 12 μηνῶν διὰ τοῦτο μεγάλως διαφέρει ἡ χρονολογία αὐτῶν ἀπὸ τὰ ἔτη τῶν χριστιανῶν, ἐχόντων τὸ Ἡλιακὸν ἔτος.

Οἱ Σῆνοι (Κινεζοὶ) ἔχουσιν ὁμαίως τὸ σεληνιακὸν ἔτος· ἀλλ' ἵνα ἐξισῶται μετὰ τοῦ Ἡλιακοῦ προσθέτουσι κατὰ 19 ἔτη 7 μηνῶν.

Οἱ δὲ Ἕλληνες κατ' ἀρχὰς εἶχαν μικρὰ τὰ ἔτη. Κατὰ τὸν Διόδωρον, πᾶσα ὥρα τοῦ ἔτους ἐθεωρεῖτο ἐνιαυτός· ὥστε Ἡλιακὸς ἐνιαυτός ἀπετελεῖτο ἐκ τεσσάρων ἔτων.

Οἱ Ἀρκάδες κατὰ τὸν τὸν Πλούταρχον (Νουμζα) εἶχαν τὸ ἔτος ἀποτελούμενον ἐκ 4 μηνῶν.

Οἱ δὲ Ἀκαρνανεὶς εἶχαν τὸ ἔτος ἐκ 6 μηνῶν.

Οἱ Ἀθηναῖοι κατόπιν εἶχαν τὸ ἔτος ἐκ 12 μηνῶν σεληνιακῶν, ἢ ἡμερῶν 354· τὸ ὅποιον ἐκάλουν **Θωδεκάμηνον χρόνον**, ἐνιαυτόν, ἔτος.

Οἱ Μακεδόνες τὸ ἔτος ἤρχιζον ἐκ τῆς φθινοπωρινῆς ἡμερηίας καὶ ἐκάλειτο **Διός** κατὰ Ἰαλινόν, Σουίθαν, Ζηνόβιον κλπ.

Πανταχοῦ ἐκ Ἑλλάδος εἶχαν τὸ αὐτὸ Ἡλιακὸν ἔτος καὶ πάντως ἐκ 12 μηνῶν.

Ἐπὶ ἑπτὰ σοφῶν ἦτο παρ' Ἑλλάδος τὸ σεληνιακὸν ἔτος, τὸ ὅποιον ἐξισοῦτο πρὸς τὸ Ἡλιακὸν δι' ἐμβολίμων ἡμερῶν (κατὰ Ἡρόδοτον, Δαέριον, Ἀριστοτέλην, Πλάγιον). Πρῶτος δὲ Θαλλῆς ἔφερε τὸν τροπικὸν ἐνιαυτόν. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὁ Μέτων εἰσῆγαγε παρ' Ἑλλήσιν ὀριστικῶς τὸ Ἡλιακὸν ἔτος, συνιστάμενον ἐκ 365 ἡμερῶν, 6 ὥρων, 18', 56" καὶ 50" λεπτῶν· ἔκτοτε ὅλοι αἱ πόλεις τῆς Ἑλλάδος παρεδέχθησαν τοῦτο· ἀλλὰ τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν διέφερον κατὰ τὰς πόλεις.

Κατόπιν ὁ Κάλιππος ἐτελειοποίησεν ἔτι μᾶλλον τὴν χρονολογίαν τῶν ἔτων· διότι παρετήρησεν ὅτι κατὰ πάντα 76 ἔτη τὸ ἔτος ἦν ἀνὰ μίαν ἡμέραν. Ὁ δὲ Ἰππαρχος ὥρισε κατόπιν τὸ πληυτέρον Ἡλιακὸν ἔτος, τὸ ὅποιον ἐκ τῶν ἤδη τηλεσκοπι-

κῶν ἱερειῶν καὶ ἄλλων ὑπολογισμῶν διαφέρει τοῦ νῦν ἔτους κατὰ μόνον 5 λεπτά ὥρας.

Πῶς ὅμως οἱ ἀρχαῖοι ἠδύναντο νὰ μετρώσιν ἀκριβῶς τὰς ὥρας, τὰ πρῶτα, δεύτερα καὶ τρίτα λεπτά τῆς ὥρας, ἀφ' οὗ ἦνε γνωστὸν ὅτι οἱ τότε δὲν εἶχον μηχανικὰ ὥρολόγια οὔτε χρονομέτρα;

Ἀγνοεῖται ὡσαύτως ποῖον ἔτος εἶχον οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Οὐδε εἶνε γνωστὸν ἐκ ποίας ἐποχῆς ἤρχιζεν ὁ πρῶτος μῆν τοῦ ἔτους. Κατόπιν ἐκ τῶν παρῶν μαρμάρων ἐγνώσθη ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἤρχιζον τὴν χρονολογίαν τῶν ἀπὸ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Ἄλλοι ἐχρονολογοῦν ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν. Κατόπιν ἤρχιζεν ἡ χρονολογία τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς Α' Ὀλυμπιάδος· τὸ δὲ ἔτος ἤρχιζε κατὰ τὸ Θερινὸν ἡλιοστάσιον (9 Ἰουνίου). Πρῶτός ἐστιν Ἑρμῆιος ὁ Λοκρός, ὅστις ὤρῃσε τὴν χρονολογίαν τῶν Ὀλυμπιάδων.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἀρχαίῳθεν εἶχον ἔτος ἀποτελούμενον ἐκ 10 μηνῶν· τὸ δὲ ἔτος εἶχε 303 ἡμέρας. Ἄλλ' ὁ Ῥωμύλος ἐπηύξησε τοῦτο εἰς 360 ἡμέρας ἀποτελούμενον καὶ 12 μηνῶν ἀνίσων παρ' ἑλλήνοισι, διότι οἱ μὲν εἶχον 20 ἡμέρας, οἱ δὲ 35 καὶ πλέον ἤρχιζε τὸ ἔτος ἀπὸ τοῦ Μαρτίου. Νουμάς ὁ Πομπήλιος ἐπανόρθωσεν ἐκ νέου τὸ ἔτος τάξας πρῶτον μῆνα τὸν Ἰανουάριον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔτος τοῦτο ἦτον ἀτελές. Οἱ Ῥωμαῖοι ἤρχιζον τὴν χρονολογίαν τῆς ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης 754 π. Χ.

Ἐπὶ τέλους ὁ Ἰούλιος Καίσαρ διὰ τοῦ Ἀλεξανδρέως Σωσιγένους καὶ τοῦ Μαρτίου Φλαπίου εἰσήγαγε τὸ ἡλιακὸν ἔτος κατὰ τὸ 45 ἔτος π. Χ., τὸ ὁποῖον ὥρισεν ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ 6 ὥρῶν, διηρημένον εἰς 12 μῆνας.

Κατόπιν ὁ Διοκλητιανὸς αὐτοκράτωρ διέταξεν ἵνα καθ' ὅλον τὸ κράτος πάντες χρονολογῶσιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς στέψεως αὐτοῦ τὸ 284 μ. Χ.

Οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει 5. οἰκουμένην Σύνοδον τὸ 680 μ. Χ. ἐχρονολογοῦν ἀπὸ Ἀδάμ· τὸ δὲ ἔτος ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς α. 7θρίου. Ἡ χρονολογία αὕτη καλεῖται **Βυζαντινὴ ἐποχὴ**. Τὴν αὐτὴν χρονολογίαν διατηρεῖ ἡ λατινικὴ ἐκκλησία τῇ διαφορᾷ τῆς διαφωνίας τῆς ἀπὸ Ἀδάμ χρονολογίας.

Διονύσιος ὁ μικρὸς ἐπικαλούμενος, σκόθης τὴν πατρίδα,

ἔπει τὴν ἐναρξιν τῆς χρονολογίας ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ι. Χριστοῦ τὸ 753 μ. Χ. Ταύτην ὁ μέγας Κάρολος τότε εἰσήγαγε ἐν ἡμῶν τὴν Δύσει ὀριστικῶς, ἔκτοτε παρεδέχθη ἡ χρονολογία αὕτη παντοῦ παρὰ τῶν χριστιανῶν.

Ἐν τούτοις ὁ Οὐσίριος δισχυρίζεται ὅτι ὁ ῥηθεὶς Διονύσιος καὶ ἐπιλόγισε τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ ἔτη 4 ἐμῆρας 7.

ΑΝΑΛΕΚΤΟΣ ΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (συνεχ. προηγ.).

Ὠτόμητος ὁ ἔχων τὰ ὦτα κεκομμένα.

Μυλωτρίς, ὠτογλύπτης, τὸ κοινῶς χιλάλο.

Μύκων ὁ ἀκουστικὸς πόρος, ἡ τρύπα τοῦ ὠτός, τὴν ὁποῖαν καλύπτει ὁ τράγος αὐτοῦ.

Ὠπίλος ὁφθαλμός.

Ὠφθαλμός ἀλλεται, λυγγαῖται.

Ἰπρόφαγμα ἡ διαχυσὶς αἵματος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐνεκεν ὀφθαλμοῦ, λέγεται καὶ ἀξιμαλάωψ.

Σκαρδαμέττειν τὸ ἀνοίγειν τοῦ ὀφθαλμοῦ.

Καταμύσειν, τὸ κλείειν τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἰπόπιον τὸ παραγόμενον ἐξ ὀγκώμα ὑπὸ τὸ κάτω βλέφαρον εἰς κατὰξιν ἢ κολάφου.

Ἰποπιᾶζειν, τὸ ὀκπιᾶζειν διὰ τῆς χειρὸς κατὰ πρόσωπον, ἢ ἀπὸ τοῦ ὑπόπιον ἢ ὁ αἰμαλάωψ, τὸ πελιδνωμα τῶν βλεφάρων.

Ἰποπὴ τὸ καλούμενον φυτὸν **Ὠκίφης**, οὗπερ τὴν ῥίζαν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὑποπίου πρὸς διάλυσιν αὐτοῦ.

Ἐπίφορος ὀφθαλμός, ὁ ἔχων συμφόρησιν αἵματος.

Ὠτελὴ, τραῦμα.

Ἀχλιώδης ὀφθαλμός.

Κυλὶς, τὸ κάτω βλέφαρον, κύβλα καλεῖται τὸ πᾶσι, δι' οὗ διαφέρει ἵππινον ὕδωρ. Κύβλα, τὰ ἐπάνω βλέφαρα.

Πρηγὴς τὸ κατακαθεσθαι ἀπίσταμα, ἐξ οὗ τὸ πρηγιδόν.

Πρηγίσειν τὸ ρίπτειν τινὰ πρηγῇ.

Κύβη λέγεται ἡ κεφαλὴ.

Καυθῆναι τὸ ρίπτειν κάτω τὴν κεφαλὴν.
 Καύμαχος ὁ κατακέφαλα κείμενος.
 Κατὰ κράτηον τὸ ἐκ πλαγίου ὄρων τὸ πρόσωπον, (τὸ profile τῶν γάλλων).
 Ἄλφες ἐξάνθημα λευκὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἢ καὶ ἄλλου τοῦ σώματος.
 Ἀθέρωμα ἀπόστημα μικρὸν πλήρες ὕλης ἐμπυώδους.
 Ἀάχη ἢ χυός (χυούδι) αἱ πρῶται φυόμεναι τρίχες.
 Ἀκμὴ ἢ βουθὴ τὰ σπείρα τῆς νεότητος.
 Κνωάξεν ἢ ἐναρξίς ἢ ἰδρωμα τῆς βλαστήσεως τοῦ μαστοῦ.
 Καυθῆναι τὸ κατρυγθῆναι τὸ φαγητόν, τὸ χαῦται.
 Ἀποτονθορίζειν χεῖλιν, ψυθιρίζω.
 Σιπόραθος, κατακέντζα αἰγῶν καὶ προβάτων.
 Στυγνός ἀντίθετον τοῦ φαιδρός.
 Ἀντερχύτης, τὸ κλυτήριον τῶν ὠτῶν.
 Χεῖρ, ὁ θάψ.
 Χειρὸς, τὸ σκάσιμον τῶν χειρῶν.
 Χειρὶς τὸ χειρόκτιον καὶ τὸ μανίκιον.
 Χείρξ, ἡ ἐγχειρησις.
 Κυνολκή ἡ ὀδοντὴ αἰφνηδία συστολὴ μύος τῆς κνήμης, τοῦ ποδός καθ' ἵππουκρατην.
 Χορδαφός ὁ εἰλεός.
 Γαθα ἡ ὕγεια, ἡ ἐνδυνάμωσις.
 Σκοραμὶς, τὸ λήσσανον, τὸ αὐροδοχεῖον, τὸ χαβρούζι.
 Τόκος τὸ τακούσιον.
 Ἄρεαρ ἀγγιχθῆς τὸ ἀναγλὸ τηγᾶδι.
 Ἀπεροπευτής, ὁ ἀκατεὼν εἰς τὰς γυναῖκας.
 Ἐπεδανής ὁ λεγόμενος κοινῶς σακάτης.
 Ἐπιος καθ' ἵππου, ὁ ἀδύνατος, ὁ ἐσθενής.
 Ἐξαιμῆσις ἡ μεταβολή, ἡ ἀφομοίωσις τῶν τροφῶν εἰς αἷμα.
 Ἀνάσις ἡ ἀφομοίωσις τῆς κρεατικῆς ὕλης.
 Ἀρεταὶ σώματος ὕγεια, ρώμη, κάλλος, ἀριότης.
 Ἀρεταὶ ψυχῆς, φρόνησις, σωφροσύνη, ἀνδρεία, δικαιοσύνη.

ΙΑΤΡΙΚΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Κατὰ τῶν ῥιυματισμῶν

Ἄλφες: μετρίαν κεφαλὴν σκίλλης (μπότζικα)
 ἱλαίον κοινὸν διπλάσιον ποσόν τοῦ βάρους τῆς σκίλλης.

τρεμεντίνης	δραμ. 6
μαστίχης	» 3
κόμμεως ἀραβικοῦ	» 3

Βράσον πάντα ὁμοῦ ἄχρις αὐ μείνῃ τὸ ἡμισυ ποσόν
 Χρ. Ποιεῖ ἐντριβὰς πρῶτ' καὶ ἐσπέρας.

Κατὰ αἱμορραγίας τῆς μήτρας

Βράσον κανέλλαν, καὶ πῖε τὸ ὑγρὸν ψυχρόν.

Αἰμοστακτικὸν κατὰ τῆς ἐπιστάξεως

(βοῆς αἵματος ἐκ τῆς ρινός).

Ἄλφες κόκκιν λεπτὴν ἐκ κυάμων, εἰσρόφησον αὐτὴν ὡς τρυμπα-
 νιστὸς τοῦ βώθωνος, ἐνθεν ῥεῖ τὸ αἷμα.
 Ἡ αὐτὴ κόκκιν ἐπιτεθειμένη ἐπὶ τραύματος παύει τὴν αἱμορ-
 ρίαν.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Οἱ ἰάπωνες ὀδοντοῖατροι ἐκβάλλουν τοὺς ὀδόντας μετα-
 φράζοντι ὡς μόνον ἐργαλεῖα τὸν λιχνὸν καὶ τὸν ἀντίχειρα.
 καὶ ἂν ἀποκτήσουν δι' τὴν ἐπιτηδειότητα ταύτην καθυπερβάλ-
 λου εἰς ἐκτεταμένην γύμνασιν παρὰ τῶν διδασκάλων τῶν
 ὀδοντοτρῶν.

Καὶ πρῶτον μὲν γυμνάζονται εἰς τὸ νὰ ἐξάγουν ξύλινον καρ-
 πὶ ἐμπυγμένα εἰς σανίδας ἑλαφροῦς, ἑπειτα σπεραιώτερον καὶ
 ὑγρὸν σφυρήλατημένα. Ὅταν δὲ οἱ μαθητευόμενοι κτήσιν
 τὸ νὰ ἐξάγουν ταῦτα διὰ μιᾶς μόνης προσπάθειας καὶ χωρὶς

να κουνηθῇ ἡ σάνις, τότε τοὺς ἐμπιστεύονται τὰς σιαγόνες τῶν ἀνθρώπων.

Εἶναι δὲ καὶ ταχεῖς εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τῶν ὀδόντων τόσοι ὥστε ἐντὸς τριῶντα δευτερολέπτων τῆς ὥρας εἰς τοιοῦτος ὀδοντοκτορὸς δύναται νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τοῦ στόματος ἐνὸς ἀνθρώπου 15 ὀδόντας· χωρὶς νὰ ἐκβάλῃ τοὺς δύο τοῦ δακτύλου ἀπ' αὐτοῦ!

• **Ἡ μεγαλύτερα ἡμέρα** εἰς μὲν τὴν Στοκόλμην καὶ τὴν Σουηδίαν εἶναι 18 ὥρῶν.

Εἰς τὸ Λονδίνον, τὴν Βρέμην καὶ τὴν Πρωσσίαν 17.

Εἰς τὴν Νορβηγίαν 21, ἀπὸ τῆς 21 Μαΐου μέχρι 22 Ἰουλίου ἔνευ διακοπῆς.

Εἰς τὴν Πετρούπολιν καὶ τὸ Τομπόλοκ ἐν Σιβηρίᾳ ἡ μεγαλύτερα ἡμέρα εἶναι 19 ὥρ. ὥρ. καὶ 5 ἡ βραχυτέρα.

Εἰς τὴν Τορνίαν ἐν Φινλανδίᾳ 22 ὥρας ἡ μεγαλύτερα τὸν Ἰούλιον καὶ 3 τὸν χειμῶνα ἡ μικρότερα.

Εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην 15 καὶ εἰς τὸ Μιντρεῖλ τοῦ Καναδά 16.

• **Ἡ Αἴγυπτος** περιέχει 8,000 000 κατοίκων, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους Αἰγυπτίους ἢ Φελάγους, τοὺς Πεδουίνους καὶ τοὺς ἄλλοδαπούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολυπληθέστεροι εἶναι οἱ Ἕλληνες, ἀποτελοῦντες τὰ 11 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων.

Ἡ καιρὸν γνῶσις, ὡς γάρ.

Δὲν πρέπει ν' ἀφήνῃς τὸν καιρὸν νὰ φεύγῃ καὶ νὰ μὴν ὠφελῇσαι ἐκ τῆς καρυσίας του· διότι εἶνε τὸ πολυτιμώτερον. Ποῖται λοιπὸν ποτὲ νὰ μὴ μένῃς ἀργός· ἀλλὰ πάντοτε νὰ ἐργάζῃσαι χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον, διότι ὁ καιρὸς φεύγει καὶ δὲν ἐπανέρχεται πλέον, οὔτε εὐρίσκεται πλέον, οὔτε πωλεῖται, οὔτε ἀγοράζεται. Διὰ ταῦτα ὁ καιρὸς εἶνε πολυτιμώτατος. Ὁ ἀφῆνων λοιπὸν νὰ παρέρχῃται ἡ ὥρα, ἡ ἡμέρα, ὁ μῆν, τὸ ἔτος, χωρὶς νὰ ἐργάζῃται καὶ νὰ ὠφελεῖται, οὗτος ἐκουσίως θυσιάζει τὸ πολυτιμώτερον.

Αἱ πολύσαρκοι καὶ παχεῖαι γυναῖκες εἰσὶν ὀλιγώτερον ὄφρα τῶν ἰσχνῶν (Ἀριστ.).

Αἱ λευκότεραι γυναῖκες παρακμᾶζουσι ταχύτερον τῶν μελαινῶν (Ἀρ. 15. ζ.).

Ἐν καιρῷ θέρους ἡ μὲν γυνὴ ἔχει μείζονα τὸν ὄργανισμόν, ὁ δὲ ἀνὴρ τὸν χειμῶνα (Ἀρ. π. ζ.).

Οἱ μεθύοντες ἀνέκωνται καθίστανται, διότι ὁ οἶνος εἰς μικρὰν δόσιν εἶνε τονικός· εἰς μεγάλην καθίσταται ἀτονικός.

Μετὰ τὸν κόρον ἐκ τοῦ φαγητοῦ εἶνε μικρὰ ἡ ἱκανότης· διότι ἐκ τῆς πολυφαγίας κουράζεται ὁ στόμαχος, καὶ τὸ νευρικὸν σύστημα χαλαροῦται· διὰ τοῦτο πρὸς ὀχείαν τὸ ἀριστον (τὸ πολὺ φαγητόν), πρέπει νὰ γίνῃται τὸ μεσημέρι· τὸ δὲ ἐσπέρας τὸ δειπνον (τὸ ὀλίγον φαγητόν).

Οἱ γηράσκοντες μελάντεροι γίνονται (Ἀριστ. π. ζ.).

Οἱ πρεσβύτεροι ὀλιγώτερον νοσοῦσι τῶν νέων (Ἀριστ. πρ.).

Ὅσοι ἔχουσι χρόνια νοσήματα, ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συναποθνήσκουσιν (Ἱπποκρ. ἀφορ. 15.).

Τὸ αἷμα τοῦ γέροντος πηγνυται ταχέως (Ἱπποκρ.).

Οἰνήσεις περισσότερον ὀρμὴν ἔχουσι (Ἀριστ. πρ.). Πλήρους οὔσης τῆς κύστεως, οὐ δύναται τις ταχέως ὀρμᾶν ὡσαύτως καὶ μετὰ τὸ οὔρειν.

Ὁ μέλας οἶνος εἶνε ἀναφροδισιακός (Ἀρ. πρ.)· διότι εἶνε ἀτονικός.

Τὸ λεπτὸν σπέρμα καὶ θηλυγόνον ἐστί, τὸ δὲ χαλαζῶδες γόνιμον καὶ μάλλον ἀρρενογόνον.

Οἱ ἀρχατοὶ ἐπενόησαν καὶ τινας σκευασίας στυτικᾶς, τὰς ὁποίας ἔθαρν ὑπὸ τοὺς πόδας. Ὑπέθετον ὑπὸ τοὺς πόδας καὶ σπύγγους· εἶχον δὲ καὶ ἄλλας σκευασίας πρὸς καταπράυνσιν (Ἀθην. 36).

Ὁ Περσφόριος λέγει (π. Στυγὸς) ὅτι ἡ ἰτέα ἀποβάλλει τοὺς ἑαυτῆς καρπούς πρὶν τοὺς ἐκθρέψῃ· διόπερ καὶ ἐλασίκαρπος καλεῖται· λέγουσι δὲ ὅτι οἱ ἀποβληθέντες οὗτοι καρποὶ πινόμενοι μετὰ οἴνου ἐπιφέρουσιν ἀγωνίαν, καὶ μαρμαρὸν πρὸς σπύσιν. (Στοβ.). Ὁ δὲ Διοσκουρίδης λέγει ὅτι τὰ φύλλα τῆς ἰτέας μόνον μετὰ ὕδατος ληφθέντα κατεργάζονται ἀσυλληφίαν. Ἠδὴ μένει νὰ γνωσθῇ, ἐὰν τὸ ἱατρικὸν σαλικελάτιον σπύσας, ἐπηρεάζει πρὸς ταῦτα.

Ὁ νέος ὅταν κατὰ πρῶτον πράξῃ, μετὰ τὴν πρᾶξιν μισεῖ (Ἀριστ. προβ.).

Ὅταν νέος πλησιάζῃ εἰς τὴν ἡλικίαν ἡλικίαν, ἴδαν φανὴ τὰ μέλη του πρὸς ἀκολασίαν, αἰσθάνεται ἡδονήν. Ἡ τοιαύτη ἡδονὴ ὅμως ἐπιφέρει βλάβας εἰς τὴν υγίειαν καὶ ταραχὴν εἰς τὴν καλὴν συμπεριφορὰν. διὰ τοῦτο πρέπει πᾶς νέος σεμνὸς καὶ ῥέγιμος ν' ἀποφεύγῃ ἐξ ἀρχῆς ταῦτα· διότι καὶ ὁ νοῦς χαλαροῦται καὶ πρὸς τὰς μελέτας καὶ πρὸς τὰς σπουδὰς κακῶς ἔχει.

Κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἡβῆς ἡ φωνὴ τοῦ νεανίου χονδραίνει, καὶ τὰ κρῦφα ἀναπτύσσονται περισσότερον, ἐπὶ τῶν θηλέων γίνεται ἔκκρισις τῶν μαστῶν, ἐπὶ δὲ τῆς ἡβικῆς χώρας γίνεται ἡ τρίχωσις κλπ. Κατὰ δὲ τὸ 14 ἔτος τὸ ἄρρεν γίνεται σπέρματογόνον (Ἀριστ. ις'. ζ.). Ἡ ἡλικία αὕτη εἶνε ἡ μάλλον ἐπίσφαλός· διότι ἡ φύσις ὥθει πρὸς τὴν τέρψιν. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς καὶ οἱ παιδαγωγοὶ ὀφείλουσι νὰ ὑποδεικνύωσι καὶ διδάσκωσι τὰς βλάβας εἰς τὴν υγίειαν καὶ τοὺς κινδύνους. Ἡ αἰδώς καὶ ἡ σεμνοπρέπεια πολλακίς ἐμποδίζει πρὸς τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη πτωπὴ γίνεται πρόξενος μεγάλων κακῶν εἰς τοὺς νέους.

Ὅσοι συχνὰ οὐροῦσιν ἀνίκανοι εἰσι. (Ἀριστ. πρ.).

Γονὴν ἐκκρίνει ὁ ἀνὴρ μέχρι τοῦ 70 ἔτους, τινὲς καὶ μέχρι τοῦ 80 ἔτους, ἐν ταύτοις ἱστορεῖται ὅτι ὁ Μανασσῆς ἀποθανὼν ἐν ἡλικίᾳ 90 ἔτων ἐγκατέλειπεν υἱὸν 4 ἔτων.

Εἰς τοὺς γέροντας, ἀπ' οὗ παύσῃ ἡ φύσις καὶ ἀνίκανοι κατασταθῶσι, μένει καὶ διατηρεῖται ὁ πόθος, ἡ ἐπιθυμία (ὁ ἡμεστος), τούτου ἕνεκα τινὲς τῶν γερόντων ὑποπίπτουσι παρὰ τὸν ῥόμον εἰς σφάλματα ἡθικά, καί περ τινὲς τούτων εἰσι σπουδαῖοι, σοφοὶ καὶ διάσημοι. Μεταξὺ τούτων ἐκ τῶν νεοτέρων ὁ ἐπίσημος Παλμεστρον γέρων ὢν ὑπέπεσεν εἰς τοιοῦτόν τι πλῆγμα καὶ ὑπέστη πολλὰ δυσάρεστα· διότι κακόβουλοι γυναῖκες ἐκμεταλεύονταί τὰς τρυφὰς διαθέσεις. Ὁ παρ' ἡμῶν στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος Ἰζούρτζ ἐν βαθύτατῃ γήρατι διετήρει γονὴν πρὸς μόνον θωπείαν.

Ὅπως δὴ ποτε, ἴδαν γέρον ἐρωτεύεται, εἶνε ἀσχημον καὶ ἀπρεπές· τοῦτο ἐκφράζει καὶ τὸ ἀρχαῖον ρητὸν λέγον,

«Γέρων ἐρασθεὺς ἐσχάτη κακὴ πλάνη»

Μεταξὺ τῶν ἀρχαίων ἱστορεῖται ὅτι ὁ σοφὸς Σοφοκλῆς, ὁ τραγικοποιός, ἐν βαθεῖ γήρατι ἠράσθη τῆς ἑταίρας Θεωρίδος καλουμένης τασσῦτον, ὥστε καὶ εὐχὴν ἐκτεθῆριον ἐποίησεν εἰς τὴν Ἀφροδίτην λέγων ταῦδε·

Ἐσκαουσὸν μου εὐχομένον, Κουροτρόφε, (ἡ προστάτρια τῶν κορασίων) δός μοι γυναῖκα τοιαύτην, ἡ ὅποια νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ἀσπίην καὶ τὴν στρωμνὴν μετὰ τῶν νέων· ἀλλ' αὕτη νὰ εὐχαριστητῇ εἰς λευκότριχας γέροντας, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις μὲν κατῴκισεν· ἀλλ' ἡ ψυχὴ ἐπιθυμεῖ.

κλυθῇ μὲν εὐχομένον, Κουροτρόφε, δός δὲ γυναῖκα, τὴν δέ, νέων μὲν ἀναινεσθαι φιλότητα καὶ εὐνῆν, ἢ δ' ἐπιτέρπεσθαι, πολιοκροτόφοισι γέρουσι, ὧν ἰσχύς μὲν ἐπήμβληττο, θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὁ γέρων ἡδύναται διὰ μόνης τῆς θωπείας, ἀλλὰ τὸ θηλυ οὐ πολὺ εὐχαριστεῖται, ἐκτὸς ἂν ἀποκρίνηται, διότι ἡ φύσις ἀπαιτεῖ πράξιν, ἥτις ἀνάγεται εἰς τὸν ἐκ τούτου καὶ τὸ ρητὸν «γέρου χαῖδευμα καὶ νέου τένοιωμα».

Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον ἐπινοήσαι διαφόρους στυτικὰς σκευασίας, τὰς ὁποίας εἴθεον ὑπὸ τοὺς πόδας· ἐπέθετον καὶ σπόγγους (Ἀθην. 1. 32).

Πρὸς υγίειαν μεγάλως ἰδίως ὠφελεῖ εἰς τοὺς νέους ἡ φυλακὴ τῆς γονῆς κατὰ τὴν ἡβικὴν ἡλικίαν, ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἡλικίας.

Τὸ λεπτὸν σπέρμα εἶνε συνήθως ἄγονον καὶ θηλυγόνον, τὸ δὲ χαλαζῶδες γόνιμον καὶ μάλλον ἀρρενογόνον (Ἀριστ. ις'. ζ.).

Τὸ γόνιμον σπέρμα ἐν τῷ ὕδατι χωρεῖ πρὸς τὰ κάτω, τὸ δὲ ἄγονον διαγίνεται (Ἀρ. π. ζ.).

Οἱ μὲν τῶν συνουσιαζομένων γίνονται εὐθυμώτεροι, οἱ δὲ ἀθυμώτεροι. (Ἀριστ.)

Ἐν ἰγκυμοσύνῃ οὐδὲν ζῆον συνουσιάζεται, πλὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἵππου, καὶ τοῦ δασύποδος (κουνέλας), ὅστις φύσει ἐπικύεται, ὡσαύτως καὶ πάντα τὰ ἐπικυόμενα (Ἀριστ. π. ζ.).

Τ' ἀφροδίσια ψυχραίνουσι καὶ ξηραίνουσι τὴν κοιλίαν (Ἀριστ. πρ.).

Ἡ κατάχρησις τῆς ὀχεύσεως ἐπιφέρει βλάβας, καὶ εἰς μὲν τοὺς ἀνδρας ἀτονίαν, ἀνορεξίαν, ἀμβλήτητα μνήμης καὶ δυστροφίαν· εἰς δὲ τὰς γυναῖκας, διεσθίεται ἡ μήτρα, γυνῶνται ὑστερισμοί, μελανίσσεις τῶν βλεφάρων, δυσχέρεια συλλήψεως κλπ.

Ἐάν τὸ πόνον ἦνε ὑπὲρ τὸ δένον ἐπίμνησας, ἐπέρχονται ἐπὶ δύναμις ἐρεθισμοί, βλάβαι ἐπὶ τοῦ στομάχου, βάραι, δυσπεψία, ναυτιώσεις κλπ. (Ἀριστ. π. ζ.).

ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΕΚΑΣΤΟΥ

Ἀπάνθισμα περὶ διαλείποντος πυρετοῦ.

Ὁ παρ' ἡμῖν διαλείπων πυρετός διακρίνεται κυρίως εἰς δύο εἶδη. Α'. εἰς καθαρὸν ἢ εὐκρινὴ διαλείποντα πυρετόν, τὸν κοινῶς **ὀέριμην** καλούμενον, ὅστις χαρακτηρεῖται τὸ ρίγος (τὴν κρυάδα κοινῶς)· εἴτα τὸν πυρετόν (καύσαν ἢ ζέσθην κοινῶς), καὶ ἐπὶ τέλος τὸν ἰδρώτα. — Β'. τὸν ὑποδιαλείποντα πυρετόν, ἢ λαθραῖον πυρετόν (**κρυφύθεριμην, κρυφή, ἀποκορωμένη**), ὁ ὁποῖος δὲν παρέχει τὰ τρία ρηθέντα στάδια, τὸ ρίγος, τὸν πυρετόν καὶ τὸν ἰδρώτα· ἀλλὰ εἰς τοὺς μὲν ἔρχεται μόνον τὸ ρίγος, εἰς τοὺς δὲ μόνον ὁ πυρετός, καὶ εἰς ἄλλους μόνον ὁ ἰδρώς, καὶ εἰς τινὰς μόνον αἱμαδίσματα. Μένει ὅμως ταραχὴ εἰς τὸν σφυγμὸν καὶ ἀτονία εἰς τοὺς πόδας κλπ.

Περὶ τοῦ εὐκρινοῦς διαλείποντος πυρετοῦ.

Οὗτος ἀναφίνεται τακτικῶς εἰς τοὺς μὲν καθ' ἑκάστην εἰς ὥραν ὁρισμένην καὶ καλεῖται **ἐφήμερος διαλείπων πυρετός**, εἰς τοὺς δὲ ἐναλλάξ, τὴν μίαν ἡμέραν ἔρχεται καὶ τὴν ἄλλην ὄχι, καὶ τότε καλεῖται **τριταῖος διαλείπων πυρετός**, κοινῶς **τριετής** ἔχον. Ἄλλοτε παύει δύο ἡμέρας καὶ ἀναφαίνεται τὴν τετάρτην καὶ καλεῖται **τεταρταῖος**, ἐνίοτε ἀναφαίνεται δις καθ' ἡμέραν καὶ τότε καλεῖται **διημερὺς διαλ. πυρετός**· ἄλλοτε ἀναφαίνεται τὴν ἐξδόμην ἡμέραν, καὶ τότε καλεῖται **ἐξδομηματικὸς διαλ. πυρετός** κλπ.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὅταν ὁ διαλείπων πυρετός καὶ μάλιστα ὁ τεταρταῖος διακηρῇται πολὺν καιρὸν, ἐπιφέρει ἐξόγκωσιν τοῦ σπληνός ἢ τοῦ ἥπατος.

Θεραπεία τοῦ καθαρῶς διαλείποντος πυρετοῦ.

Ὁ πυρετός οὗτος εἶνε ἀρχαιοτάτη νόσος, τὴν ὁποῖαν ἔκτοτε ὁ ἄνθρωπος ἐζητεῖ νὰ θεραπεύσῃ καὶ πολλοὶ τρόποι ἐπενοήθησαν· ἰδίως διάφορα βότανα, περὶ οὗ ἐλέχθη ἐν τῷ «Φοίβῳ»· ἀλλὰ τὰ πλεῖστα ἀπετύγχανον.

Τὸ θετικώτερον φάρμακον ἐγνώσθη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς· ἐστὶ δὲ τοῦτο ὁ φλοιὸς τῆς κίνας, περὶ τῆς χρήσεως τῆς ὁποίας διελάβομεν ἐν προηγουμένοις. Ἀλλὰ τὸ ἡρωϊκώτερον ἐστὶ ἡ **κενίνη**, τὴν ὁποῖαν ἀνεκάλυψεν ἡ χυμεία παρὰ τοῦ ἐνδόξου γαλλοῦ Παλετιέρου, τοῦ ὁποῖου ἔπρεπε πᾶσα πόλις νὰ ἔχῃ τὸν ἀνδριάντα· διότι διὰ τῆς κινίνης μυριάδες μυριάδων σώζονται ἐκ τοῦ θανάτου· ἀτυχῶς ἡ κοινωνία δοῦναι μᾶλλον τοὺς μεγάλους καταστροφὰς παρὰ τοὺς σωτήρας.

Ἡ **κενίνη** θεραπεύει θετικῶς τὴν διαλείποντα πυρετόν καθ' ὅσονδήποτε τύπον οὗτος παρουσιάζεται. Ἀμα πέρη ὁ πυρετός δοθέν 20 κόκκους θ. κινίνης διηρημένης εἰς 4 μέρη, ἀνὰ ἓν καθ' ἑκάστην ὥραν. Δίδεται δὲ διαφόροις τρόποις Α'. ὑπὸ κόνιν ἐν ὀλίγῳ ὕδατι καθαρῷ, ἢ μεμιγμένη μετὰ ὀλίγου καφφέ, ὅστις θλαττόναι τὴν πικρίαν τῆς κινίνης καὶ αὐξεῖ κατὰ τι τὴν δύναμιν αὐτῆς. Β'. ὑπὸ καταπότια, τὰ ὁποῖα ζυμώνουσι μετὰ ὀλίγου ἐκχυλίσματος νάρδου (βαλεριάνας) ἢ μετὰ μέλιτος. Τινὲς τῶν φαρμακοποιῶν πρὸς ευκόλιαν ἀντὶ μέλιτος ἢ ἐκχυλίσματος νάρδου ἢ ἄλλου ἐκχυλίσματος θέτουσι ὀλίγον σεράπιον (ακχέρου). Τοῦτο εἶνε ἀσυγχώρητον· διότι τὰ τοιαῦτα καταπότια καθήκοντα ἀδιόλυτα εἰς τὸν στομάχον καὶ ἐξέρχονται σῶα· ἐπιρρῶν τὸ σεράπιον κρυσταλλοῦται καὶ ἀποξηραίνεται.

Γ'. Δίδεται διαλελυμένη ἐν ὕδατι τῇ προσθήκῃ 4 ἢ 5 σταγμάτων θειικοῦ ὀξέος ἀραιωμένου ἐν ὕδατι ὁρ. 25, ἀνὰ μίαν καταλίαν σούπας κατὰ ὥραν ἢ κατὰ ἡμίσειαν. Ἡ τοιαύτη σκευασία αὐξάνει τὴν δύναμιν τῆς κινίνης, ἐνεργεῖ ἀσφαλέστερον· δότι ταχέως ἀπορροφᾶται ἐν τῷ στομάχῳ, τὴν δὲ ἐπιούσαν δότιον 10 κόκκους κινίνης, τὴν τρίτην ἡμέραν καὶ τὴν τετάρτην ἀνὰ 5. Οὕτως ἡ θεραπεία γίνεται ἀσφαλῆς· διότι ὁ διαλείπων οὗτος πυρετός εἶνε ἡ μόνη νόσος, ἥτις ὑποτροπιάζει εὐκόλως. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἰδίωμα, ὅταν γίνωσι πολλὰς ὑποτροπιάσεις καὶ μάλιστα τοῦ τεταρταίου διαλ. πυρετοῦ, νὰ ἐπιφέρῃ ἐξόγκωσιν ὡς ἱσήμεν, τοῦ σπληνός ἢ τοῦ ἥπατος.

Ἡ ὑποτροπὴ γίνεται ἐκ περιψύξεως, ἐκ δυσπεψίας ἢ ἐνεκεν

βρώσεως δυσπέπτων, οίον όσπρίων, λαχάνων, αλιπέστων, ιχθύων, γάλακτος κλπ. Ένεκεν μεγάλου θυμού ή διαταράξεως του σώματος κλπ.

Όσον ύμως καθίσταται χρόνιος και ύποστη πολλές ύποτροπές επιφέρει τόν συνεχή ύποδιαλείποντα πυρετόν μετά ταχύτητος του σφυγμού. Η όψις καθίσταται ύπωχρος, τή επιγαστριον καθίσταται έξογκωμένον κλπ. Η τυχούση κατάστασις άπτελει τός πριν καλουμένας έμφραξείς, τήν κοινώς μπίλη καλουμένην.

(άκολουθεί)

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περί της σιδηρουόχου θειϊκής κινίνης.

Μικρά δόσις θειϊκής κινίνης ήνωμένη μετά θειϊκού σιδήρου θεραπεύει τόν άπλουν διαλείποντα πυρετόν, άσφαλώς και όλιγοδαπάνως· διότι ή καλή θεραπεία πρέπει νά γίνηται άσφαλώς, όλιγοδαπάνως, ταχέως και εύαρίστως· είτε έφημερος έστί, είτε τρίτατος, είτε τεταρτατος. Άρκεί θειϊκής κινίνης κόκκοι 5 ήνωμένοι μετά 8 κόκ. θειϊκού σιδήρου, διαλελυμένοι εντός ύδατος δρ. 25, της διαλύσεως λαμβανόμενης τήν πρωίαν άνά μίαν κατωαλίαν μεγάλην κατά ήμισιαν ώραν. Ούτως επέρχεται θεραπεία άσφαλώς άντι 20 κόκκων κινίνης. Προς μείζονα άσφάλειαν επαναλαμβάνεται ή δόσις επί 4 ήμέρας.

Κατά δέ του λαθραίου ύποδιαλείποντος πυρετού δίδεται συνεχώς επί 7 ήμέρας, και προς μείζονα άσφάλειαν δίδεται επί 14 ή 20 ήμέρας. Η ύύτω θεραπεία είνε ριζική· διότι ό σίδηρος είνε τό ειδικώτερον φάρμακον κατά της άλλουώσεως των έρυθρων σφαιριδίων του αίματος, ήτις γίνεται εκ του χρόνιου ύποδιαλείποντος πυρετού· διότι τά έρυθρά σφαιρίδια μεγάλως ήλαττούνται και πλεονάζουσι τά λευκά· δια τούτο εκλήθη ή τυχούση κατάστασις του αίματος λευκαίμελα, ήτις άπασχόλησε τήν Άκαδημίαν της Ίατρικής των Παρισίων επί πολλάς συζητήσεις. Μεταξύ των άλλων έσυζητήθη αν ή σιδηρουόχος θειϊκή κινίνη άποτελή άλλας διεστικόν, ή ήνε άπλή ένωσις δύο άλλτων.

Όπως δήποτε ή περί ής ό λόγος σκευασία είνε ύπερτέρα της άπλής κινίνης· δύναται νά δοθ ή εν άπυρεξία και εν πυρετώ άνευ διαταράξεως τινος και εν γένει εν παντί καιρώ και χρόνω. Τά δέ θεραπευτικά άποτελέσματα είσι πάντοτε θαυμάσια εντός δύο ή τριών εβδομάδων.

Κατά μέν του διαλείποντος πυρετού δίδεται δια μίης κόκ. 50 κινίνης μετά 8 0. σιδήρου, και προς άσφάλειαν επαναλαμβάνεται ή δόσις αύτη επί τρεις ή τέσσαρας ήμέρας.

Κατά δέ του λαθραίου ύποδιαλείποντος πυρετού δίδεται καθ' έκαστην εις καταπότια ή εις διάλυσιν άνά δύο κόκ. 0. κινίνης μετά 3 0. σιδήρου επί δύο εβδομάδας.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Κατά του έφημέρου πυρετού.

Α. θειϊκής κινίνης	κόκ. 5
θειϊκού σιδήρου	8
μίζον δι' έντριβής εν ιγδία	

πρὸς ύδατος πηγαίου δρ. 20. θειϊκού οξέος ήραιωμένου στάγματα 5 ή 6 όσον άρκεί προς διάλυσιν ύδατος ήδυόσμου. δρ. 4.
μ. κ. τ.

Χρήσις άνά μίαν κατωαλίαν μεγάλην κατά μίαν ή ήμισιαν ώραν εν άνορεξία.

Κατά του λαθραίου ύποδιαλείποντος πυρετού.

Α. θειϊκής κινίνης	κόκ. 60
θειϊκού σιδήρου	90
ύδατος πηγαίου	δρ. 100

θειϊκού οξέος ήραιωμένου στάγματα όσον άρκεί προς διάλυσιν.

Έλαιον γλυκανίσου στάγματα 3 μ. κ. τ.

Χρήσις· κατά πᾶσαν πρωίαν νηστις και έσπέραν εν ώρα ύπνου, άνά μίαν κατωαλίαν μεγάλην.

Πρέπει νά γίνηται προσοχή όπως μή πέσωσι περισσότεραι σταγόνες του θειϊκού οξέος· διότι επέρχεται έρεθισμός του στομάχου.

ΕΙΔΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Καλούνται φάρμακα ειδικά, όσα ενεργοῦσιν ιδίως ἐπὶ τινος ὁργάνου. Ταῦτα εἰσὶ τὰδε

Ἀνθραξ ἐκ ξύλου (ξύλανθραξ) ἐμποδίζει τὴν σπῆν. Ἀσπίζει τὴν κακὴν ὁσμὴν τοῦ στόματος. Ἐξαφανίζει τὰ ἀέρια τῶν ἐντέρων, ἐπομένως ὠφελεῖ κατὰ τοῦ τυμπανίτου, θεραπεύει τὰ κακοήθη ἔλκη· ὠφελεῖ πρὸς θεραπείαν τῆς κνιού (κασσιδας). Χρήσις γίνεται ὑπὸ κόκκιν καθαρὸν ἢ μεμιγμένον μετὰ μέλιτος ἢ σιροπίου κλπ.

Ἀμμωνία ὠφελεῖ κατὰ τῶν ρευματισμῶν, λαμβανόμενη ὑπὸ 4 ἢ 5 σταγόνες ἐν ποτηρίῳ ψυχροῦ ὕδατος. Κατὰ τοῦ ποτατοῦ ἐν γένει ὑπὸ πύσιν ὑδροχλωρικής ἀμμωνίας καὶ ὑπὸ δόσιν ἐξ ἐνὸς δραμ. Οὕτως ὠφελεῖ καὶ κατὰ τῶν βλαβῶν τῶν ματιῶν, κατὰ τῆς ψώρας καὶ παθῶν τοῦ δέρματος, κατὰ τῶν οἰδημάτων ὡς ἐπίθεμα ὑπὸ διάλυσιν ὑδροχλωρικής ἀμμωνίας· δίδεται κατὰ τῆς ἀμμορρώσεως. Ὡσαύτως δίδεται κατὰ τῶν δαγκασμάτων τῶν ἡρεῶν, τῶν σκορπίων καὶ ἄλλων τοξόων, ἐξωτερικῶς ἐπιτεθειμένη ἐπὶ τοῦ τραύματος· δίδεται ἐσωτερικῶς ὑπὸ δόσιν 5 ἕως 8 σταγόνων ὡσαύτως κατὰ τῆς συγκοπῆς, τῆς ἀσφυξίας, τῆς ἐπιληψίας καὶ ἐν γένει ὡς ἀντισπασμωδικόν κλπ. ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη.

Δισανθρακική πύτσασα καὶ **δισανθρακική σόδα** δίδεται κατὰ τῆς ὑδροπικρίας, κατὰ νεφρίτου, κατὰ χοιράδων, πυλῶν, ρευματισμῶν κλπ. κατὰ ψαμμιάσεως καὶ λιθιάσεως κλ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ

ΤΗΣ ΚΑΦΕΪΝΗΣ

Εἰδικὴ ἐνέργεια ἐπὶ τῆς κινητικῆς δυνάμεως τῶν μυῶν καὶ ἐπὶ τῶν πνευστικῶν ὁργάνων.

Ἡ καφεΐνη, ὡς γνωστὸν, ἐξάγεται ἐκ τοῦ καφέ, ὡς ἡ κίνη

ἐκ τῆς κίνσε· ἀλλὰ ἡ ἐνέργεια τῆς καφεΐνης εἶναι ὅλως διάφορος τῆς τοῦ καφέ, ἐνθ' ἡ τῆς κινίνης εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς κίνσε.

Κατὰ νεωτέρας ἐρεῦνας τῶν ἱατρῶν Σὲ καὶ Λαπιὲ ἡ καφεΐνη ὑπὸ μικρὰς δόσεως ἐκ 10 κόκκων ἀνὰ εἰς λαμβανόμενος καθ' ἡμέραν, ἐνισχύει τὴν ἐνέργειαν τῶν μυῶν καὶ χρησιμεύει πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὁδοιπορούντων στρατιωτῶν· διότι ἐπενεργεῖ ιδίως ἐπὶ τῶν τῆς κινήσεως κέντρων τῶν ἐκπηγαζόντων ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ ραχίτου μυελοῦ.

Ἡ καφεΐνη ἐμποδίζει τὴν ἑκκρίσιν τοῦ στομάχου καὶ τοὺς παλμούς τῆς καρδίας, ἀπερ' ἐπέρχονται κατὰπιν μεγάλης προσπορίας πρὸς κοπιώδη ἐργασίαν· ἐμποδίζει τὸν κόματον, ὅστις ἐμποδίζει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διαρκοῦς σωματικῆς ἐργασίας.

Ἡ καφεΐνη ἐπειδὴ αὖξει τὴν διέγερσιν τῆς κινητικῆς δυνάμεως τῶν ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ νωτιαίου μυελοῦ νεύρων, αὖξει τὴν ἀποβολὴν τοῦ ἀνθρακος ἐκ τοῦ διοργανισμοῦ καὶ ιδίως ἐκ τῶν μυῶν.

Ἡ καφεΐνη κυρίως δὲν εἶναι θρεπτικὴ, ἐνισχύει ὅμως διὰ τῆς ἑκ τῆς τονικῆς διεγέρσεως τῆς κινητικῆς δυνάμεως τῶν μυῶν τὴν σπῆν, καὶ ὅλου τοῦ σώματος.

Πρέπει νὰ μὴ γίνηται χρῆσις συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως, ἀλλὰ κατὰ διαλείψεις.

Πρὸ 50 ἐτῶν ἐν Βαυαρίᾳ ἔδιδον εἰς τοὺς στρατιώτας τὴν πρῶτην καφὲν, ἀντὶ ἄλλου ποτατοῦ.

ΕΙΔΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Τὸ βορικόν ὀξύ ενεργεῖ κατὰ τῶν σπασμῶν, κατὰ τῶν κολικῶν, κατὰ τῆς ἐπιληψίας, κατὰ τῆς μανίας κλπ.

Βόρικξ, (βορική σόδα) κατὰ τῶν ἀφθῶν τοῦ στόματος κατὰ μέλιτος.

Πότσασα οξιοῦχος (ἡπαρ τοῦ οἰοῦ), προστιθεμένη ἐν τῷ ἁπτι λουτρῷ πρὸς λουτρὸν ὠφελεῖ, κατὰ ἐξανθημάτων, λεγίων, χοιράδων, ἀσθματος, κλπ.

Νιτρική πότassa (νίτρον) ὠφελεῖ κατὰ πυρετῶν, κατὰ
 ἰκτέρου, κατὰ φλογώσεων, κλπ.

Βολιός ροιῆς ἀγρίας, ρίζης κατὰ ταινίας.

Τίτανος, ἄσβεστος· τὸ ὕδωρ ταύτης κατὰ λιθίας,
 τυμπανίτου, διαρροίας, δυσεντερίας, λυγμοῦ, (λόγικα) πυρε-
 σιῶς στομάχου, ρευματισμῶν, ποδάγρας, καυμάτων, ἐξανθη-
 μάτων κλπ.

Ψευγική πότassa, κατὰ ἰκτέρου, παθῶν ἥπατος, ὀδοντι-
 κίας, ποδάγρας, πνευμονίας, ἀρθρίτου.

Φωσφόρος, αὔξει τὴν ζωτικὴν δύναμιν, διεγείρει τὰ νῆρα,
 ὠφελεῖ κατὰ ἀλγηδόνων τῶν νευραλγιῶν, ρευματισμῶν, κατὰ πο-
 δάγρας· εἶνε ἐμμηναγωγός, ὠφελεῖ κατὰ τῆς παραλυσίας, τῶν
 σπασμῶν, τῆς μανίας, τῆς κεφαλαλγίας, καὶ ὑπὸ φωσφορικῶν
 ὀξὺ ὑπὸ δόσιν 1 μέχρι 2 σταγόνων ἢ ὑπὸ φωσφορούχου αἵθερος,
 ὑπὸ δόσιν 5 ἕως 10 σταγόνων ἐντὸς ὕδατος δρ. 40.

Ξίδηρος ἐπὶ τῆς ποιότητος τοῦ αἵματος.

Ίώδιον ἐπὶ τῶν λυμφατικῶν ἀδένων καὶ λυμφατικῶν
 ἀγγείων.

Κινίνη σιδηροῦχος κατὰ διαλείποντος πυρετοῦ, κατὰ ἔλα-
 κώσεως τοῦ σπληνός κλπ.

Ὀνομαστικὸν τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ στόματος.

Μύτης καὶ **μυτακίζω** τὸ ἀφίημι ἦχον διὰ τῶν μυτί-
 ρων, ὡς γίνεται ὅταν φάγη τις μουστάρδαν.

Μύζω στεναίω διὰ τῆς μύτης.

Στόματος ἐν γένει μέρη εἰσι γλῶσσα, ὑπερῶα ἢ οὐρανός
 καὶ φάρυγξ.

Μέρη τοῦ στόματος κατὰ Ἡραξηγόραν

Υπέρκειται κατὰ τὸ ἔσχατον τοῦ οὐρανοῦ ἡ κενὸς (στα-
 ρηλῆς). Μετὰ δὲ ταύτην ὁ φάρυγξ (λάρυγξ) καὶ ὁ στόμαχος
 (οἰσοφάγος). Ἔστι μὲν ὁ φάρυγξ ἐκ τοῦ ἐμπροσθίου, ὁ δὲ στό-
 μαχος ἐκ τοῦ ὀπισθίου, προπεφυκώς ἐπὶ ταῖς τοῦ τραχήλου σπον-
 δύλοις. Καὶ ὁ μὲν λάρυγξ ἐκφύεται εἰς τὸν πνεύμονα, ὁ δὲ στό-
 μαχος εἰς τὴν κοιλίαν (τὸν κυρίως στόμαχον). Καὶ μεταξὺ φάρ-
 γγος καὶ τῆς γλώσσης ἡ ἐπιγλωττίς, ἐπιπωματίζουσα τοῦ
 λάρυγγος τὸ στόμιον, τὸ ὅποτον λέγει ὁ Ποσειδώνιος, ὅτι σκέ-
 πται κατὰ τὴν ροπὴν (κατάπασιν) τῆς τροφῆς καλεῖ δὲ τὸ
 στόμιον τοῦ λάρυγγος βρόγχον.

Ὁ Γαληνός λέγει ὅτι ὁ οἰσοφάγος καλεῖται καὶ στό-
 μαχος.

Βόμβυξ λέγεται ὁ λάρυγξ καὶ ἡ τραχεῖα ἀρτηρία.

Φάρυγξ λέγεται καὶ λάρυγξ, βρόγχος, ἀσφάραγος, ἐμ-
 φρῆμις τῷ πνεύμονι.

Στόμαχος λέγεται καὶ οἰσοφάγος, φάρυγξ, ἐμφυόμενος
 τῇ κοιλίᾳ, γαστέρι, στομάχῳ.

Τὸ **Γλωσσόπερῶν** τόξον καὶ τὸ φαρυγγοῦπερῶν
 τόξον, συμπίπτουσι κατὰ τὸ ὑπερῶν ἰστίον, κάτω ἀπομακρύ-
 νονται ἀπ' ἀλλήλων καὶ σχηματίζουνε τρίγωνον, ἐνθα καίται ἡ
 ἀμυγδαλή.

Γλωσσικὴ θηλαὶ ἡ περιχαράττουσαι θηλαὶ καίονται ἐπὶ
 τοῦ ὀπισθίου τῆς γλώσσης, σχηματίζουσι σχῆμα Λ ἀνέστραμ-
 μένον· παράγουσι βλέναν, φαίνονται ὡς ὑψώματα φακαιοειδῆ.

Πρυμνή, τὸ ἄκρον τῆς γλώσσης.

Κραμβολίξεν, τὸ γελᾶν βροντοφώνως.

Παρῶτις ἀδὴν, παρωτίς.

Ῥογένειος ἀδὴν λέγεται καὶ ὑπογλώσσιος ἀδὴν.

Λειρὸν τὸ ὑπὸ τὴν σιαγὸνα ἐμπρόσθιον τοῦ λαμποῦ, ἐξ οὗ
 καὶ τὸ περιδέραιον, (γιοурδάνι).

Ἀσφάραγος καλεῖται (κατὰ Πλούταρχον) ὁ βρόγχος ἐκ

τούτου καὶ οἱ μεγαλόφωνοι, καλοῦνται ἀσφάραγοι· διότι δι-
σφάζεται. Τοῦτο ἐκφράζει καὶ ὁ Ὅμηρος λέγων

καὶ δ' ἄρ' ἅπ' ἀσφάραγον μελὴ τάμε χαλκοβάρεια,
νόστρο τι μὲν πρὸς ἡμῶν τι ἀμειβόμενος ἴππεσι.

Ἐν αἰσθητικῷ τὸ γυρίζειν πρὸς τὰ ὀπίσθεν τὸν λαμψὸν πρὸς
σφάξιμον.

Ἐπειροῦ ἐξ ἑψήμια παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς ἔλλασι·

Σύριον παρ' Ἀττικοῖς

γλυκὺ παρὰ κοινοῖς

παρὰ Ῥωμαίοις ἐκαλεῖτο διαφόροις κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἰψή-
σεως· *sapa* ἔταν ἡψέτο τὸ τρίτον τοῦ γλυκύου· *defrutum*, ἔταν
τὸ ἥμισυ.

ΙΑΤΡΙΚΟΝ

Περὶ Θεραπείαν τῆς δυσεντερίας.

Α. διάλυσιν πυκνὴν ἀραβικοῦ κόμ- μης (<i>mucil-gumi-arab</i>)	δρ. 25
περάπιον ζαχαύρου (<i>sirupi. simp.</i>)	δρ. 4
ἐλαίου τῶν καλύκων μωσχο- καρίων (<i>ol. nuid. mu- scadii</i>)	κοκ. 20
Λαυδάριου τοῦ Σύδεναν. (<i>bandan. syden.</i>)	σταγ. 20
Θεικοῦ αἰθέρος (<i>aeol. sulphur.</i>)	σταγ. 20
μ. κ. τ.	

Χρήσις πρὸς τὸ ἥμισυ διὰ μιᾶς καὶ μετὰ 4 ὥρας, εἰ μὴ παύ-
σωσιν αἱ ἐκκενώσεις, πρὶ καὶ τὸ ὑπόλοιπον.

Ἄπειχε τῆς πόσεως ὕδατος, πίνε ἐγγύμα γλυκανίσου ἢ λι-
μονάδων κατὰ τῆς διψῆς. Πρὸς δὲ ἐσπέρας πίνε ἀνὰ ἓνα κύα-
θον ἐμβρέγματος οὐριάνου.

Ἐάν ἐξακολουθῶσιν αἱ ἐκκενώσεις, ἐπανάλαβε τὸ ἱατρικόν,
πίνε καφὲν μετὰ ὀλίγου ζαχαύρου.

Τρώγε λατὸν ἐξ ὀρυζίου μετὰ ζωμοῦ κρέατος. Κατὰ διψῆς
πίνε ἐμβρέγμα γλυκανίσου καὶ ὄχι κοινὸν ὕδωρ.